Nieuwsbrief Regionale Infrastructuur Werk en inkomen (RIW)

Van vangnet naar springplank

U ontvangt de eerste digitale nieuwsbrief vanuit het programma Participerend van de Regio Rivierenland over veranderingen in de Regionale Infrastructuur Werk en inkomen en activiteiten die in dit kader plaatsvinden. Doelstelling is om u regelmatig te informeren over de ontwikkelingen. Bestuur en management van de verschillende gemeenten in de regio Rivierenland, SW bedrijf LANDER en het UWV WERKbedrijf zijn bij deze veranderingen betrokken. Het betreft de gemeenten Tiel, Culemborg, Buren, Geldermalsen, Neerijnen, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Sociale Dienst Bommelerwaard (Zaltbommel en Maasdriel). De gemeente Lingewaal is vooralsnog niet actief betrokken.

Decentralisatie én regionalisering
De inzet van dit kabinet is te komen tot een nieuwe balans in verantwoordelijkheden tussen burgers en overheid, burgers onderling en tussen overheden onderling. Veel taken en verantwoordelijkheden worden overgeheveld naar gemeenten. Gemeenten staan het dichtst bij de burger en kunnen maatwerk bieden. Van lokale overheden wordt daarnaast verwacht dat zij op regionaal niveau samenwerken wanneer daar winst te behalen is. Er staan drie grote decentralisaties op de rol in het sociale domein. Het gaat om de Wet Werken naar vermogen (Wwnv), overheveling van taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling (WMO) en het integraal aansturen van de jeugdzorg. Alledrie zijn gericht op het versterken van de participatie van burgers. Gemeenten moeten hiervoor hun participatiebeleid meer vraaggericht inrichten en de uitvoering van de wetten op elkaar afstemmen.

Waarom nieuwe wetgeving op het gebied van sociale zekerheid?
Er zijn al enkele jaren geluiden dat het huidige systeem van sociale zekerheid onvoldoende toereikend is. Er zijn verschillende maatregelen genomen om dit te verbeteren. Nog steeds zijn er teveel mensen die niet meedoen in onze maatschappij en de kosten van de infrastructuur om hen te ondersteunen zijn te hoog. De vele regelingen op het gebied van inkomensondersteuning en re-integratie en het gebrek aan samenhang hiertussen werkt bureaucratie in de hand en staat het behalen van resultaat in de weg. In de toekomst neemt de vraag naar arbeidskrachten door de vergrijzing flink toe. Mensen die nu aan de kant staan zijn straks nodig om onze samenleving draaiende te houden. We vinden het met elkaar ook steeds belangrijker voor de kwaliteit van leven van iedere burger dat hij participeert. Er is dus een individuele, maatschappelijke en financiële noodzaak om het beste uit mensen te halen.

Daarom voert het ministerie van Sociale Zaken en Werk waarschijnlijk in januari 2013 een nieuwe wet in; de Wet werken naar vermogen (Wwnv).

Wet werken naar vermogen
De Wwnv vervangt de Wet Werk en Bijstand (WWB). De Wet investeren in Jongeren (WIJ) gaat al in 2012 op in de WWB. Ook de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) veranderen met de invoering van de Wwnv. Veel mensen die nu vanuit deze wetten bediend worden, vallen straks onder de Wwnv. Er ontstaat op deze manier één regeling voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De nieuwe WSW beperkt zicht tot mensen die alleen in een beschermde omgeving kunnen werken. De nieuwe Wajong tot mensen die niet kunnen werken. Onderstaand een link naar twee filmpjes die een en ander toelichten.

Uitgangspunten Wwnv
- Werk gaat boven uitkering.
- Mensen aanspreken op eigen verantwoordelijkheid en kracht.
- Ontschotting van wetten WWB, WIJ, Wajong en WSW naar één Wwnv.
- Doelgroep van de Wwnv is iedereen met een arbeidsvermogen.
- Uitkleding van de beschikbare budgetten.
- Eén ontschot re-integratiebudget om mensen aan het werk te helpen.
- Dezelfde 'polisvoorwaarden' voor alle groepen en mensen (via overgangsregelingen en in sommige gevallen met behoud van rechten).

- Uitvoering door gemeenten.
- Regiefunctie van gemeenten wordt versterkt om samenhang te kunnen realiseren.
- Arbeidsmarktbeleid en werkgeversbenadering moeten regionaal worden georganiseerd.
- Beschut werken wordt beperkt.
- Mensen zonder arbeidspotentieel moeten via andere regelingen ondersteund worden (WMO, AWBZ, Wajong, Zorgverzekeringswet).
- Werkgevers moeten gestimuleerd worden mensen met (gedeeltelijk) arbeidspotentieel in dienst te nemen, onder andere met behulp van de regeling loondispensatie.

Meer informatie over de Wwnv?
In de Hoofdlijnennotitie Wwnv en via de websites van Divosa, ministerie van Sociale Zaken en Werk (SZW), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) kunt u meer informatie vinden.

Wat betekent dit?
Onderstaande landelijke cijfers van het ministerie van SZW geven een doorkijk naar wat de Wwnv en nieuwe WSW betekenen voor burgers en organisaties. De precieze verdeling van de gelden en de gevolgen voor de regiogemeenten zijn nog niet duidelijk.

- Het beschikbare budget van gemeenten voor re-integratie is in 2015 ongeveer 60% van het huidige budget.
- Het beschikbare budget voor de uitvoering van de WSW daalt in 2015 naar ongeveer 75% van het huidige budget.
- Doordat veel mensen die nu vanuit de sociale werkvoorziening werken hun rechten houden, gaat de komende jaren ongeveer 80% van het re-integratie én WSW budget op aan de bekostiging van de oude en nieuwe WSW. Er blijft dus relatief weinig geld over voor de re-integratie van andere groepen mensen.
- De grootte van de groep mensen die de gemeente in de toekomst vanuit het Wwnv budget moet bedienen neemt toe met ongeveer 15%.

Kortom; de gemeenten moeten meer doen met minder geld. Dit dwingt ons een infrastructuur werk en inkomen in te richten die met minder uitvoeringskosten meer resultaat bereikt.

De veranderingen in wetgeving en bijkomende bezuinigingen hebben grote impact op de positie van spelers die bij deze wetten betrokken zijn; de gemeenten, sociale werkvoorziening, UWV WERKbedrijf en de burger. De Wwnv betekent dan ook een fundamentele wijziging in de organisatie van de sociale zekerheid. Een noodzaak om het anders, beter en samen te doen!

Programma Participerend en de Wwnv
De regio kent het samenwerkingsverband Regio Rivierenland waarin de verschillende gemeenten samenwerken aan regionaal beleid. Er wordt programmatisch gewerkt aan de hand van vijf thema's. Aan het programma Participerend wordt invulling gegeven door de programmaraad Participerend bestaande uit wethouders (werk en inkomen) van alle gemeenten en het programmateam Participerend bestaande uit managers werk en inkomen van alle gemeenten.

Begin 2011 heeft de programmaraad Participerend bij het samenstellen van het programmaplan Participerend 2010-2014 vastgesteld dat de wijzigingen in de sociale zekerheid en de introductie van de Wwnv vraagt om vernieuwing van de huidige infrastructuur en intensivering van de samenwerking in de regio. Naar aanleiding daarvan is er een werkgroep geformeerd bestaande uit managers van de verschillende betrokken organisaties. Zij hebben zich gebogen over de opdracht die er voor de regio ligt. Op welke manier kan de regionale infrastructuur werk en inkomen in de regio het beste invulling krijgen? In september 2011 is er een projectgroep RIW ingericht bestaande uit managers van de betrokken gemeenten, LANDER en het UWV WERKbedrijf, die op verzoek van de programmaraad een begin heeft gemaakt met de uitwerking van deze opdracht.

Meer informatie over het programma Participerend, het programmaplan en de leden van de programmaraad en het programmateam kunt u vinden op de website van Regio Rivierenland. De projectgroep RIW heeft dezelfde samenstelling als het programmateam, inclusief H. Vogelaar van LANDER en A. Hendriks van UWV WERKbedrijf.

In de volgende nieuwsbrief
In de nieuwsbrief die medio januari verschijnt, gaan we dieper in op de vragen die de Wwnv oproept voor de regio Rivierenland en de antwoorden die al zijn geformuleerd.